

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

Tehdy došlo i k vydláždění celého prostoru žulovými kostkami. Sondy, které protaly střed náměstí ve směru S–J, zachytily pod terénem pouze tento stav, aniž by byly objeveny nějaké starší základy budovy, eventuálně jiné středověké situace. Několik zlomků středověké keramiky se ovšem podařilo nalézt v prostoru jihovýchodního rohu náměstí, při ústí ulice Hradilovy. Relikty dvou malých objektů, z nichž střepy pocházely, však nebylo možno interpretovat, neboť je takřka zlikvidovaly starší inženýrské sítě.

Hana Teryngerová

Resumé

Klimkovice (Bez. Nový Jičín). Lidická Str., Schloss, Parz. N. 105. Neuzeit. Siedlung – Stadt. Rettungsgrabung.

Klimkovice (Bez. Nový Jičín). Platz Náměstí, Lidická Str., Parz. N. 561. Neuzeit. Siedlung – Stadt. Rettungsgrabung.

KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)

„Kralický háj“ (průmyslová zóna města Prostějova). Vrcholný středověk, novověk. Sídliště, zaniklá středověká osada, rybníky. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum související s přístavbou logistického areálu firmy Spedition Feico, s.r.o., situovaného v Průmyslové zóně města Prostějova (podrobná charakteristika lokality – viz. kap. Neolit), poskytl i další terénní situace z období vrcholného středověku, které spojujeme na základě písemných pramenů se zaniklou osadou Stará Ves u Prostějova (Fojtík 2006b). Vedle četných keramických zlomků byl získán též soubor železných předmětů, obsahující např. torzo loveckého nože – tesáku. Zajímavým artefaktem je fragment dětské keramické hračky, zpodobňující ženskou

0 5 cm

Obr. 88. Kralice na Hané. Fragment dětské keramické hračky – ženské postavy s „kruselerem“. Kralice na Hané. Der Bruchteil des keramischen Kinderspielzeugs – die Figurine mit Kruseler.

postavu s „kruselerem“ (obr. 88), již lze datovat do 2. poloviny 14. stol. (z analogií např. Hoffman 1996, Abb. 48–51; Měchurová 1988, 74, tab. I:1, tab. II:1–2, tab. IV:1 a tab. V:1–2). Nejmladšími prozkoumanými objekty jsou vodoteče, dokládající vodní hospodářství, které bylo ve sledovaném prostoru vybudováno z podnětu vysokého úředníka zemských desek v Olomouci Heralta z Kunštátu, manžela Johanky z Kravař, někdy od 2. poloviny 15. století (Fojtík 2006a).

Pavel Fojtík

Literatura

Fojtík, P. 2006a: Kralice na Hané (okr. Prostějov), „Kralický háj“. *Přehled výzkumů* 47 (2005), 250–251.

Fojtík, P. 2006b: Zaniklá středověká osada Stará Ves u Prostějova ve světle nových archeologických výzkumů. *Štafeta (kulturní časopis Prostějovska)*, roč. 37 (2006), č. 1–2 (111–112), 33–39.

Hoffman, V. 1996: Mittelalterliche und frühneuzeitliche Spielzeugfunde aus Sachsen. *Arbeits- und Forschungsberichte zur sächsischen Bodendenkmalpflege* 38, 127–200.

Měchurová, Z. 1988: Drobná středověká plastika ve sbírkách Moravského muzea v Brně. *Časopis Moravského muzea, vědy společenské* 73, 71–78.

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov). „Kralický háj“. Spätmittelalter, Neuzeit. Siedlung, Dorfwüstung Stará Ves, Teiche. Rettungsgrabung.

KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)

„Kralický háj“ (průmyslová zóna města Prostějova). Středověk. Sídliště. Fortifikace. Záchranný výzkum.

Ve dnech 5.–20. listopadu 2006 byl realizován předstihový archeologický výzkum na ploše určené k výstavbě technologického centra ITC MICOS, s. r. o. Během výzkumu bylo prozkoumáno celkem 138 objektů, mezi nimi i několik středověkých. Vedle běžných sídlištních objektů se jednalo o roubenou studnu, ale především o fortifikaci, datovanou do 13.–14. století.

Z písemných pramenů vyplývá, že v prostoru dnešní průmyslové zóny se nacházelo několik rybníků, postupně budovaných v průběhu 15. století Janem Heraltem z Kunštátu na místě vysídlené osady Stará Ves u Prostějova a jen o něco později, na počátku 16. století, i městem Prostějovem. O přibližné poloze dvou z nich – „Kralického“ a „Vitkovského“ nás informuje První vojenské, tzv. „Josefské“, mapování tohoto prostoru, které proběhlo v letech 1764–1768 a 1780–1783 (rektifikace). Stopy zaniklé středověké osady jsme zachytili při všech výzkumech prováděných ve východní části průmyslové zóny a nebylo tomu jinak ani v případě firmy MICOS. Roubená studna z přelomu 14. a 15. století je v pořadí již třetím objektem tohoto typu odkrytým dosavadními výzkumy v tomto místě. Naprosto výjimečnou záležitostí, která jedinečným způsobem doplňuje dosavadní poznatky o charakteru středověkého osídlení v tomto prostoru, je částečně odkrytá fortifikace, chránící pravděpodobně drobné feudální sídlo. Dva příkopy, vnitřní